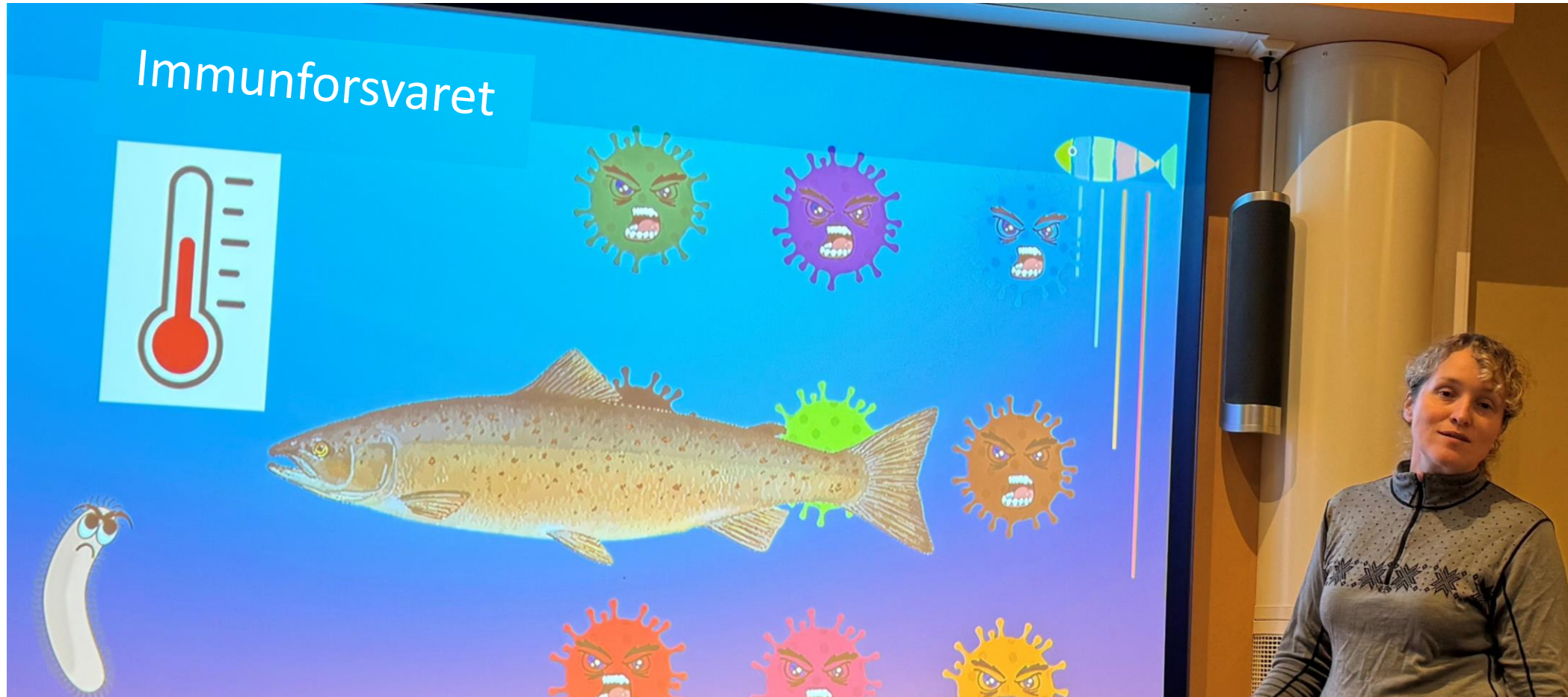

Lokal beredskap ved fiskedød

Mandalselva

- Mandalselva er den største lakseelva på Sørlandet og topp 5 i Norge, målt i fangst
- Laksen ble utryddet pga. sur nedbør på 70- og 80-tallet
- Omfattende kalkingsinnsats har fått laksen tilbake
- Årlig fangst på tett oppunder 10 tonn laks
- Regulert vassdrag

Mandalselva - et lakseeldorado!

> Fiskesoner

Slik er fisket i elva vår

[Les mer](#)

Fangst-statistikk i Mandalselva i 2022

2,87

Gjennomsnitt vekt på laks (kg)

3144

Totalt antall fisk fisket

101

Laks 7kg og over

1967

Laks under 3kg

Høy laksedødelighet i 2022

- Betydelig høyere dødelighet i 2022 enn det som er normalt for voksen laks i elva
- Veterinærinstituttet ble varslet
- Noen prøver ble tatt ut og analysert
- Dødeligheten var sannsynligvis forårsaket av sykdommen saprolegniose (sopp)

Prosjektsamarbeid

Felles søknad til Mandalsfondet

Tilsagn på kr 100 000

Flerbruksplan/Å Energi AS/NINA/Norske
Lakseelver/Veterinærinstituttet

Beredskapsprosjektet i Mandalselva

Øke kompetansen og beredskapen hos lokal forvaltning

- Dokumenterings- og varslingsrutiner
- Opplæring i prøvetaking, lagring og innsending av prøver
- Miljøfaktorer som vanntemperatur og vannkjemi
- Nødvendig utstyr – beredskapskasse
- Hvordan bruke kunnskap om sykdom i forvaltning av elva

Hvordan varsle og til hvem?

- Død eller syk fisk var
- Alternativt til Mattils
- Brannvesenet varsle
- Hva bør man merke
 - Hvor mange fisk er s
 - Hvor stor er fisken?
 - Fargeendringer i hu
 - Unormalt lav vannst
 - Tegn på forurensnin

Havbruksutvalget med tydelig miljøprofil

Villaksen og naturavtalen

Om Norge skal oppfylle naturavtalen, er vi nødt til å ta villaksens utfordringer på alvor og foreta politiske prioriteringer

Dokumentere – Ta bilder!

Ta vannprøve ved mistanke om forurensning

Kurs i prøvetaking

KURSINNHold

- Teoridel:
 - Fiskedød og varslingsrutiner
 - Hvilke fisker egner seg best for prøvetaking
 - Gjennomgang av prøvetakingsprotokoll og beredskap
- Praktisk del 1:
 - Hvordan avlive fisk
 - Uttak av prøver
- Praktisk del 2:
 - Pakking og innsending av prøver

Hvilke fisk egner seg best til prøvetaking?

- Fisken er tydelig angrepet av sopp, men svømmer og har intakt skinn
- Tidlig/midt i sykdomsforløpet

- Fisken lot seg fange med hov, svømte så vidt, skinnen holder på å gå i oppløsning
- Har kommet for langt i sykdomsforløpet

Prøvetakingsprotokoll

- Hvilke prøver skal tas?
- Enkel forkalking med bilder
- Tilrettelegging med utstyr
- Beredskapskasse

Skjellkonvolutt

Formalin

Virustransportmedium

Tomme rør

RNA-later og etiketter
(noter fiskenr og organ på hvert rør)

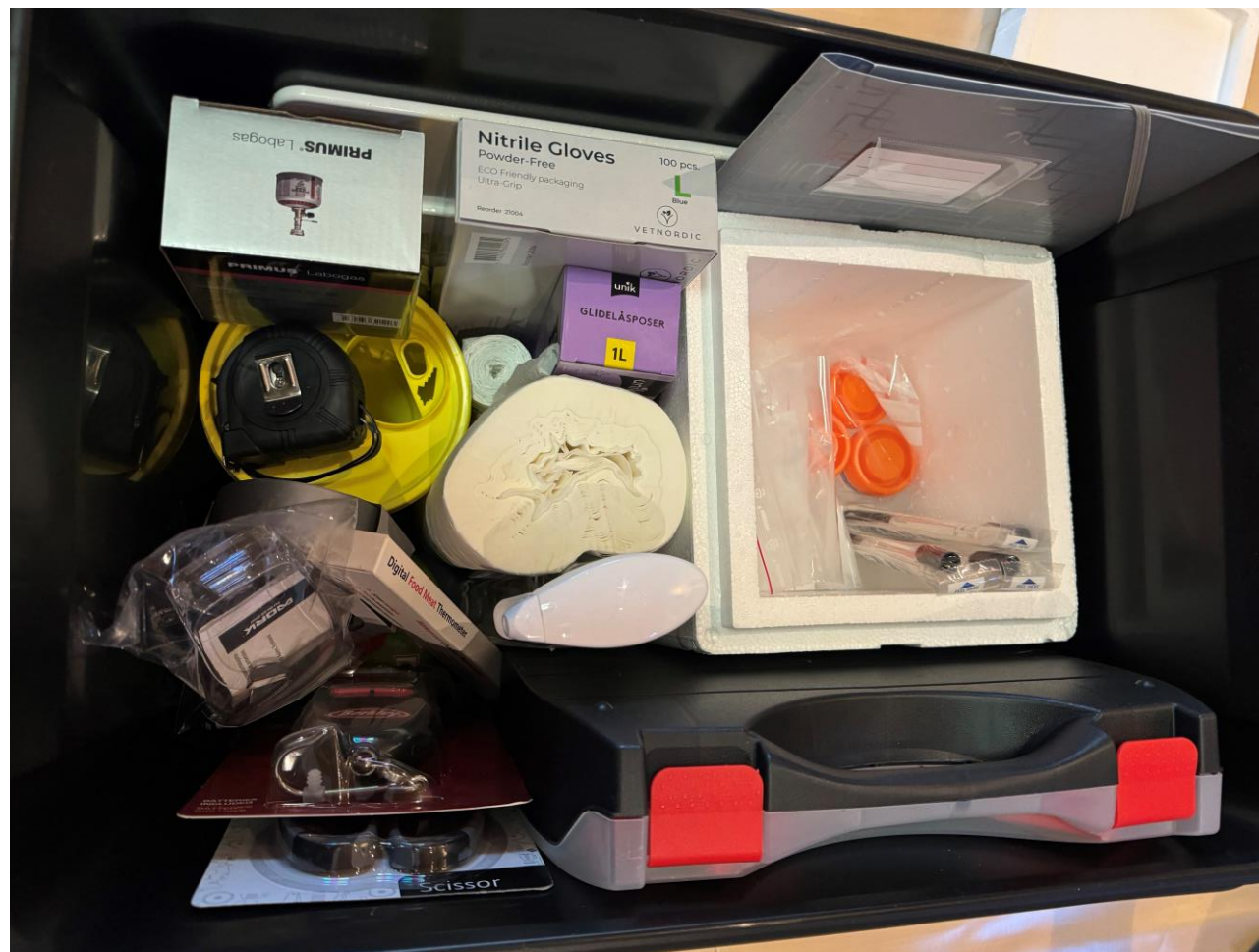

Svaber

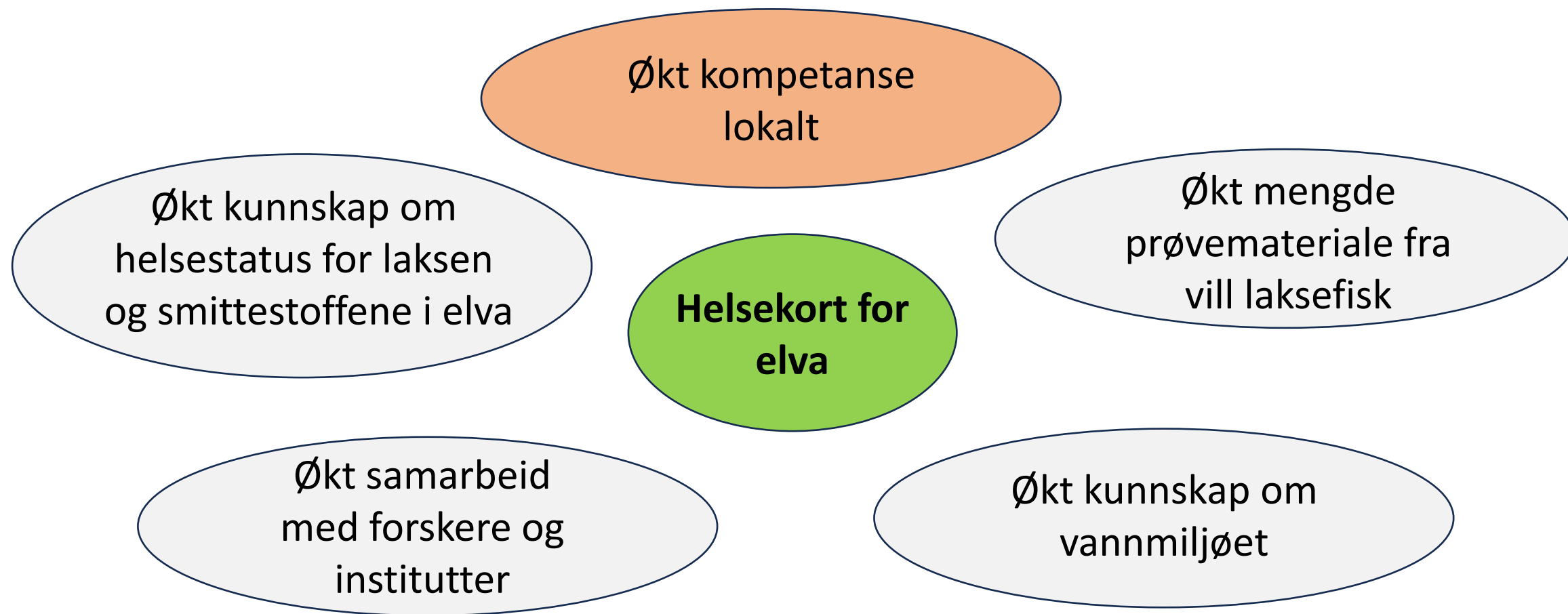

Beredskapskasse

- Skjærebrett, hansker....
- Vekt, målebånd...
- Kniv, saks, skalpell, pinsett...
- Beholdere med medium
- Mappe med veiledning
- Desinfeksjon
- Boks til innsending
- Frankerte returlapper

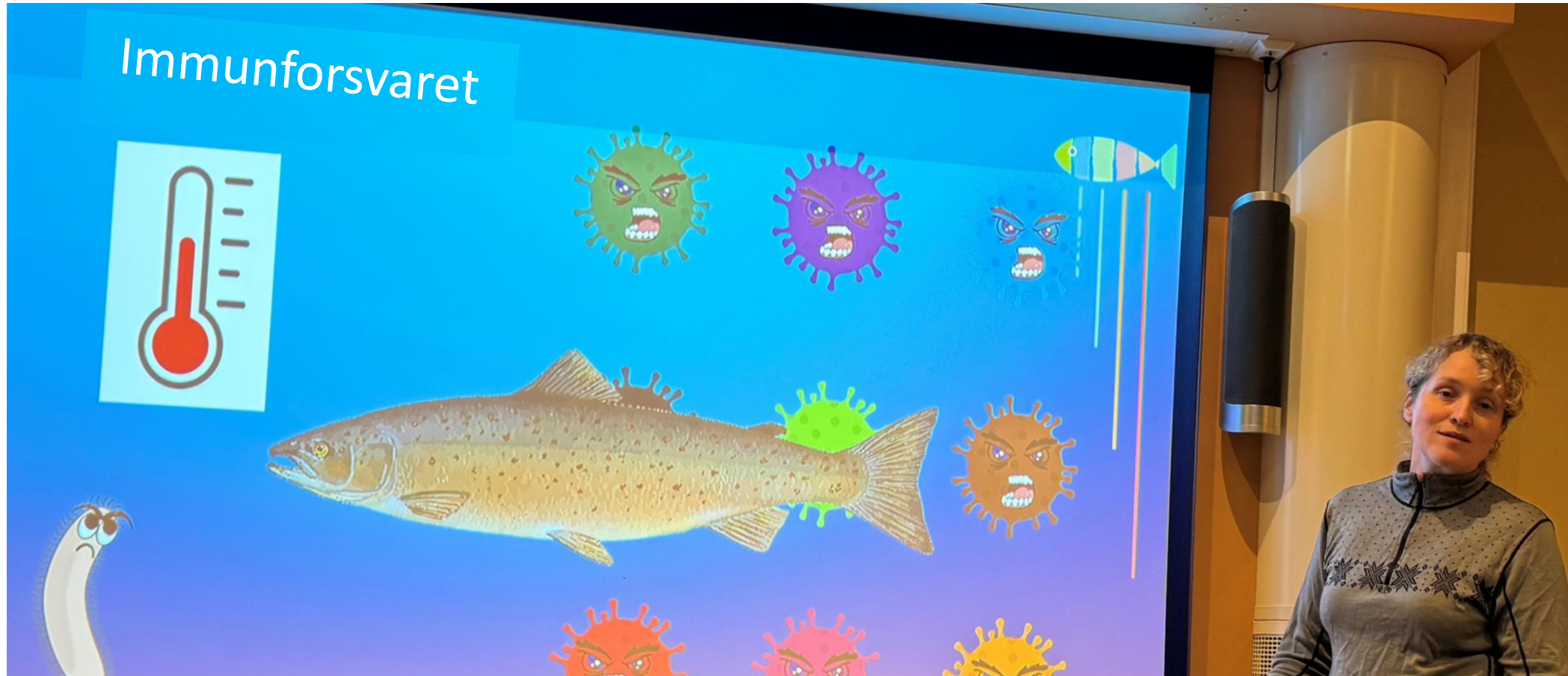
Økt prøvetaking gir økt fokus på sykdom

Hvordan ta hensyn til fiskehelse i forvaltningen

- Et helsekort/helsestatus for elva synliggjør risikofaktorene
- Fisketetthet kan påvirke sykdomsutbrudd
- Lite vann gir høyere fisketetthet
- Vanntemperatur en risikofaktor
- Unngå å stresse fisken i sårbare perioder
- Tilpasse fisket
- Øke vannføring hvis mulig for å øke temp. og redusere tetthet
- Desinfisere

Villaksens på Sørlandet har egen fastlege

Ivrige forvaltere på kurs

